

Inhoudsopgave

Inleiding	1
1. Aanleiding van het onderzoek	1
1.1. Gebrekkige regeling van toezicht	1
1.2. Vier verwante onderwerpen	2
2. Wenselijkheid modernisering toezicht	4
2.1. Toezicht door de kantonrechter	4
2.2. Relevantie in de praktijk	5
3. Probleemstelling en onderzoeksvragen	7
4. Onderzoeksmethoden	9
4.1. Literatuuronderzoek en rechtsvergelijking	9
4.2. Interviews	11
5. Leeswijzer	13
Deel I: Toezicht op vermogensbeheer bij minderjarigen	15
1. Het internationale kader	15
1.1. Het verdrag voor de rechten van het kind	15
1.1.1. Werking van het verdrag	16
1.1.2. Relevante rechten uit het VRK	17
1.2. Het EVRM	21
1.2.1. De relevante bepalingen uit het EVRM	21
1.2.2. Rechtspraak	23
1.3. Tussenconclusie	26
2. Onderzoek wetgeving, literatuur en jurisprudentie	29
2.1. Het toezicht op vermogensbeheer bij minderjarigen	30
2.1.1. Zes onderdelen van toezicht	30

2.1.2.	Verhouding tot toezicht bij meerderjarigen	40
2.1.3.	Kosten van toezicht.....	41
2.1.4.	Rol van de notaris bij toezicht	42
2.2.	Vermogensbeheer en kosten van levensonderhoud	44
2.2.1.	Minderjarige kinderen, onderhoudsplicht en bijstand.....	45
2.2.2.	Tussenconclusie	48
2.3.	Doelstelling van het systeem van toezicht in Boek 1 BW	49
2.3.1.	Analyse van de wetsgeschiedenis	49
2.3.2.	Toezicht van 1838-1948	50
2.3.3.	Toezicht van 1948-1964	54
2.3.4.	Toezicht van 1964-1995	59
2.3.5.	Toezicht van 1995-heden.....	63
2.3.6.	Tussenconclusie	65
2.4.	Geschiktheid onderdelen toezicht in Boek 1 BW voor de algemene doelstelling.....	67
2.4.1.	Onderscheid toezicht ouderlijk gezag en voogdij.....	68
2.4.2.	Aansprakelijkheid voor schade wegens slecht bewind	71
2.4.3.	Voorschriften over belegging van gelden	74
2.4.4.	Beperking van vertegenwoordigingsbevoegdheid	79
2.4.5.	Voortdurend toezicht op voogdijbewind	89
2.4.6.	Mogelijkheden tot handhaving	94
2.4.7.	Inconsistenties en onduidelijkheden	100
2.5.	Geschiktheid toezicht in het erfrecht voor de algemene doelstelling	103
2.5.1.	Toezicht in het erfrecht	103
2.5.2.	Europees normenkader	114
2.5.3.	Nederlandse rechtspraak over erfrechtelijke belangen	115
2.5.4.	Geschiktheid voor het beoogde doel.....	117
2.5.5.	Inconsistenties en onduidelijkheden	119

2.6.	Geschiktheid toezicht voor de algemene doelstelling: tussenconclusie	120
2.7.	In de literatuur aangedragen mogelijke verbeteringen.....	124
3.	Toezicht volgens Nederlandse professionals	131
3.1.	Interviews practici	132
3.2.	Tussenconclusie.....	141
4.	Regelingen en ervaringen in het buitenland.....	143
4.1.	België.....	145
4.2.1.	De regelgeving inzake toezicht in België	145
4.2.2.	Interviews met practici.....	154
4.3.	Duitsland.....	160
4.3.1.	De regelgeving inzake toezicht in Duitsland	160
4.3.2.	Interviews met practici.....	170
4.4.	Zweden	176
4.4.1.	De regelgeving inzake toezicht in Zweden.....	176
4.4.2.	Interviews met practici.....	181
4.4.	Rechtsvergelijkende tussenconclusie.....	185
5.	Mogelijke verbeteringen.....	188
5.1.	Naar een nieuw stelsel van toezicht.....	188
5.1.1.	Geschiktheid van het stelsel voor het bereiken van het doel ...	188
5.1.2.	Mogelijke verbeteringen van de regeling van toezicht	190
5.2.	Oplossingen voor inconsistenties en onduidelijkheden	207
6.	Conclusie Deel I, toezicht.....	210
	Deel II: Overige onderwerpen.....	225
1.	Vier afzonderlijke onderwerpen.....	225
1.1.	Ouderlijk vruchtgenot.....	226
1.1.1.	Beleidsvisie en onderbouwing van de wetgever	228
1.1.2.	Relevantie in de praktijk.....	230

1.1.3.	Geschiktheid van de regeling voor het beoogde doel	231
1.1.4.	Rechtsvergelijkend perspectief	233
1.1.5.	Mogelijke verbeteringen	235
1.2.	Testamenteir bewind bij minderjarigen	241
1.2.1.	Doel van de wetgever	244
1.2.2.	Relevantie in de praktijk	246
1.2.3.	Een schematisch overzicht van de regelingen	247
1.2.4.	Geschiktheid van de regeling voor het beoogde doel	250
1.2.5.	Inconsistenties en onduidelijkheden	252
1.2.6.	Waarborgen voor de minderjarige	253
1.2.7.	Regelingen in het buitenland	254
1.2.8.	Mogelijke verbeteringen	257
1.3.	De som ineens van art. 4:35 BW	260
1.3.1.	Inhoud van de regeling	261
1.3.2.	Doel van de wetgever	262
1.3.3.	Geschiktheid van de regeling voor het beoogde doel	266
1.3.4.	Regelingen in het buitenland	267
1.3.5.	Mogelijke verbeteringen	269
1.4.	Verjarings- en vervaltermijnen	273
1.4.1.	Inhoud van de regeling	274
1.4.2.	Doel van de wetgever	277
1.4.3.	Uitspraken van het EHRM	278
1.4.4.	Relevantie in de praktijk	280
1.4.5.	Termijnen in het erfrecht	283
1.4.6.	Geschiktheid van de regeling voor het beoogde doel	285
1.4.7.	Regelingen in het buitenland	285
1.4.8.	Mogelijke verbeteringen	288
2.	Conclusie Deel II, overige onderwerpen	290

Samenvatting	301
Summary	315
Begrippenlijst	327
Lijst van geraadpleegde literatuur	336
Jurisprudentielijst	343
Bijlage I De onderzoekers	348
Bijlage II Samenstelling van de begeleidingscommissie	349
Bijlage III Interviews Nederlandse practici, vragenlijst landenrapport en interviews buitenlandse practici	350

Lijst van afkortingen

Appl. nr.	Applicatienummer
Awb	Algemene wet bestuursrecht
BEM	Afkorting waarvan de betekenis niet eenduidig is, Beheer Eigen Vermogen Minderjarigen/Bewind en Minderjarigen (?)
BW	Burgerlijk Wetboek
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CEFL	Commission on European Family Law
diss.	dissertatie
EHRM	Europees Hof voor de Rechten van de Mens
EVRM	Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens
FJR	Tijdschrift voor Familie- en Jeugdrecht
HR	Hoge Raad
VRK	Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind
KNB	Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie
LOK	Landelijk Overleg Kantonrechtersvoorzitters
LOVCK	Landelijk Overleg Voorzitters Civiele en Kantonsectoren
MvA	Memorie van Antwoord
MvT	Memorie van Toelichting
Nibud	Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting
NJ	Nederlandse Jurisprudentie
NJB	Nederlands Juristenblad
p.	pagina
Parl. Gesch.	Parlementaire Geschiedenis
RUG	Rijksuniversiteit Groningen
Wna	Wet op het notarisambt